

Cyberprzemoc (inaczej agresja elektroniczna, cyberbullying) – stosowanie przemocy poprzez: prześladowanie, zastraszanie, nękanie, wyśmiewanie innych osób z wykorzystaniem Internetu i narzędzi typu elektronicznego takich jak: SMS, e-mail, witryny internetowe, fora dyskusyjne w internecie, portale społecznościowe i inne.

Cyberprzemoc pojawiła się na przełomie XX i XXI wieku. Napastnicy prześladowają swoje ofiary złośliwymi i obraźliwymi SMS-ami lub e-mailami. Bardziej drastyczną formą ataku jest sporządzanie witryn internetowych, wpisów na forach dyskusyjnych czy dręczenia przez komunikatory sieciowe takie, jak Gadu-Gadu lub Tlen.pl oraz Facebook.

Duża „popularność” takiej formy znęcania się nad swoimi ofiarami, zdaniem psychologów wynika z tego, że łatwiej poniżyć, dyskredytować i szykanować, gdy istnieje szansa ukrycia się za internetowym pseudonimem i nie ma potrzeby konfrontacji z ofiarą oko w oko. Prześladowanie przez internet jest szczególnie groźne, dlatego, że kompromitujące czy poniżające materiały są dostępne w krótkim czasie dla wielu osób i pozostają w sieci na zawsze, jako kopie na wielu komputerach, nawet po ustaleniu i ukaraniu sprawcy. Dodatkowo duża część z młodych ludzi, którzy używali cyberprzemocy, tłumaczy potem, iż był to przecież tylko żart. Nie widzą konsekwencji swoich działań i jej skutków oraz tego, że robią komuś wielką krzywdę.

Niektóre formy cyberprzemocy:

- rozsyłanie kompromitujących materiałów
- dalsze rozsyłanie otrzymanych danych i wiadomości, jako zapisu rozmowy, czy kopii e-maila
- ośmieszanie, obrażanie, straszenie, nękanie czy też poniżanie kogoś za pomocą Internetu, albo telefonu komórkowego
- podszywanie się pod kogoś w portalach społecznościowych, na blogach, wiadomościach e-mail lub komunikatorach
- włamanie się na czyjeś konto (np. pocztowe, w portalu społecznościowym, konto komunikatora)
- publikowanie oraz rozsyłanie filmów, zdjęć, albo informacji, które kogoś ośmieszają
- tworzenie obrażających kogoś stron internetowych lub blogów
- pisanie obraźliwych komentarzy na forach, blogach, portalach społecznościowych.
- wzniecanie kłótni/ konfliktów online używając agresywnego, obraźliwego języka),
- oczernianie (wysyłanie lub publikowanie okrutnych plotek o osobie, wymierzonych w jej reputację),
- wykluczanie (z grup online, np. na forum)
- cyberstalking (prześladowanie, ciągłe, obsesyjne kontrolowanie i śledzenie aktywności online).

- Cybergroźby: są kierowane bezpośrednio lub w formie “dystresującego komunikatu”, w którym osoba pisząca podkreśla swoją złość i może rozważać skrzywdzenie kogoś innego, siebie lub odbiorcę komunikatu, albo grozić popełnieniem samobójstwa.
- Sexting: kombinacja dwóch słów: „text” i „sex”. Termin stosowany w sytuacjach wysyłania prowokacyjnych seksualnie obrazów siebie lub teksty wyraźnie o tematyce seksualnej. Więcej uwagi poświęca się tworzeniu obrazów o takim kontekście, ze względu na łatwość zrobienia takiego zdjęcia i ryzyka, na jakie się narażają młode osoby

Najnowsze polskie badania na próbie 2143 uczniów gimnazjum klas trzecich wykazały, że w ciągu 12 miesięcy poprzedzających badania 19,6% gimnazjalistów było sprawcami cyberbullyingu, 6% jego ofiarami, a 5,9% pełniło obydwie role (tzw. sprawco-ofiary). Jednocześnie według badań tego samego autora ok. 21% polskich nauczycieli wskazuje, iż musiało osobiście interweniować w cyberprzemoc pomiędzy swoimi uczniami. Badania tego obszaru podejmowane są także w ramach projektów realizowanych w przestrzeni międzynarodowej. Jednym z takich przedsięwzięć jest projekt ECIP (European Cyberbullying Intervention Project) realizowany w ramach europejskiego programu Daphne III, który zorientowany jest na zapobieganie i zwalczanie przemocy wobec dzieci, młodzieży i kobiet oraz ochronę ofiar i grup ryzyka. Badacze z sześciu krajów: Włoch (koordynator projektu – Uniwersytet w Bolonii), Niemiec, Hiszpanii, Grecji, Wielkiej Brytanii i Polski podjęli się zadania stworzenia narzędzi pomiarowych oraz programów profilaktycznych dotyczących agresji elektronicznej.

W dniu 6 czerwca 2011 r. weszła w życie poprawka do ustawy – Kodeks karny, opublikowana w Dz.U. z 2011 r. Nr 72, poz. 381, uznająca cyberprzemoc, jak i stalking w Polsce za czyn zabroniony. Obecnie czyn ten podlega karze na podstawie art. 190a K.k.[5][6]:

paragraf 1: Kto przez uporczywe nękanie innej osoby lub osoby jej najbliższej wzbudza u niej uzasadnione okolicznościami poczucie zagrożenia lub istotnie narusza jej prywatność, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

paragraf 2: Tej samej karze podlega, kto, podszywając się pod inną osobę, wykorzystuje jej wizerunek lub inne jej dane osobowe w celu wyrządzenia jej szkody majątkowej lub osobistej.

paragraf 3: Jeżeli następstwem czynu określonego w § 1 lub 2 jest targnięcie się pokrzywdzonego na własne życie, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.

paragraf 4: Ściganie przestępstwa określonego w § 1 lub 2 następuje na wniosek pokrzywdzonego.

Wraz rozwojem mediów elektronicznych i wzrostem ich popularności, problemy takie jak przemoc i uzależnienia „zainfekowały” również świat wirtualny. Młodzież często nie dostrzega granicy pomiędzy żartem w Internecie a krzywdzeniem drugiej osoby. Pozorna anonimowość, którą zapewnia Internet daje także młodzieży większe przyzwolenie na słowa, które w bezpośredniej relacji „twarzą w twarz” nigdy by nie padły (w psychologii społecznej zjawisko to nazywane jest efektem kabiny pilota).

Jeśli doświadczasz cyberprzemocy:

1. **Powiedz o tym zaufanej osobie dorosłej** - z jej pomocą będzie Ci łatwiej poradzić sobie z tą sytuacją
2. Postaraj się **nie kontaktować ze sprawcą** cyberprzemocy i nie odpowiadać na jego zaczepki. Dzięki temu unikniesz prowokowania go do dalszych działań.
3. **Zachowaj wszystkie dowody** cyberprzemocy - nie kasuj smsów, e-maili, rozmów na czatach lub komunikatorach. Jeśli ktoś dokucza Ci na jakiejś stronie WWW, zrób zrzut ekranu - aby zachować to, co widzisz na ekranie wciśnij klawisz "Print Screen" (Prt Sc), a następnie otwórz program tekstowy (np. Word) lub graficzny (np. Paint) i wklej tam screen naciskając jednocześnie klawisze "Ctrl" i "V". Pamiętaj, aby zapisać plik!
4. **Skontaktuj się z organizacjami zajmującymi się cyberprzemocą lub policją**